

TONI CRUANYES, director en funcions

SALVADOR COT, director d'edicions

DAVID GONZÁLEZ, LLUÍS MARTÍNEZ,
JOSEP PLAYÀ, subdirectors

SECCIONS:
JOAN ARMENGOL [Economia]; IGNASI ARAGAY,
ANDREU GOMILA [Cultura i Espectacles]; ALBERT

BALANZÀ [Política]; TONI BROSA [Esports];
DAVID CAMINADA [Opinió]; MANEL CASTILLA [Disseny];
SANTI GONZÁLEZ [Món]; PEPA MASÓ, CARLES SABATÉ
[Societat i Barcelona]; ÓSCAR MONTFERRER [Comunicació];
ALBERT PLA [Edició]; MONTSERRAT RIUS [Documentació];
ROBERT RAMOS [Fotografia]
Delegada a Madrid: MONTSE OLIVA
AVUI.CAT: SILVIA BARROSO

VICENT SANCHIS, president del Consell Editorial

REDACCIÓ I SEU SOCIAL:
Enric Granados, 84 - 08008 Barcelona
DELEGACIÓ A MADRID:
Carrera de San Jerónimo, 15-17 - 28014 Madrid
Tel.: 91 454 72 66 - Adreça electrònica: madrid@avui.cat
CENTRALETA Tel.: 93 316 39 00 - Fax: 93 316 39 36
DISTRIBUCIÓ Tel.: 93 316 39 16 - Fax: 93 316 39 15
ADREÇA INTERNET: http://www.avui.cat
SERVEI D'ATENCIÓ AL CLIENT Tel.: 902 884 252 - Fax: 93 316 39 15

SUBSCRIPCIONS: DYRSA Pere IV, 467 Barcelona. Tel.: 902 884 252

PUBLICITAT: CORPORACIÓ CATALANA DE COMUNICACIÓ, S.L.
JORDI GÁLVEZ, DAVID ABAD I EVA HERNÁNDEZ. Coordinació: AMPARO MADRAMANY, Enric Granados, 84. 08008 Barcelona.
Tel.: 93 316 39 04 - Fax.: 93 445 81 93 - Adreça electrònica: publicitat@avui.cat

IMPRESSIÓ: Gráficas de Prensa Diaria. DL: B20.249-1976 DIFUSIÓ CONTROLADA PER L'OJD.
A efectos del que preveu l'article 32.1, paràgraf segon de la LPI, Corporació Catalana de Comunicació S.L. s'oposa expressament a la utilització de qualsevol contingut d'aquest diari amb la finalitat de fer ressenyes o revistes de premsa amb fins comercials (press-clipping) sense comptar amb l'autorització prèvia de Corporació Catalana de Comunicació S.L.

Francesc Torralba

Director de la Càtedra Ethos de la Universitat Ramon Llull. Autor d'“El sentit de la vida” (Ara Llibres) i “Sosegarse en un mundo sin sosiego” (Plataforma Editorial)

Cosmopolitisme arrelat

No és difícil detectar en el debat polític actual una clara confrontació entre els suposats cosmopolites i els nacionalistes. Els primers acusen els segons de provincians. Els segons acusen els primers de desarrelats. En un país tan petit com el nostre, és especialment urgent afrontar un debat d'aquesta naturalesa i veure els estrats i cantells que s'hi amaguen.

EL COSMOPOLITA ES RECONeix com a ciutadà del món. Entén que les nacionalitats són residus de la història, expressions del passat que han de ser superades per una nova consciència i per un nou sentit de pertinença. Els cosmopolites consideren que l'aferrament a una identitat simbòlica, cultural, històrica o lingüística és el ferment de molts conflictes i que, precisament per això, cal desballestar aquesta consciència i suplantar-la per una visió més ampla, per un sentit de pertinença planetària. Ser ciutadà del món significa, segons ells, viure obert a tots i a tothom, no excloure ningú i superar aquella típica disjuntiva entre *nosaltres* i els *altres*. Els cosmopolites consideren que la base de comunió cal que sigui una Constitució universal, un sistema de drets i de deures pactats i consensuats per tots els éssers humans del planeta. Són partidaris d'una ètica mundial, d'un govern mundial i d'una justícia planetària.

ELS COSMOPOLITES CONSIDEREN QUE el nacionalisme és, al capdavant, una forma de provincianisme, una expressió de la consciència excloent i primària de la humanitat que no és capaç de reconèixer el que uneix tots els éssers humans més enllà de les sigles, les formes, els símbols i els credos. Qualifiquen el nacionalisme de ressentiment ètnic i entenen que cal educar els nens en el patriotisme constitucional, en l'amor al Tot, en el reconeixement de la idèntica dignitat entre tots els éssers humans i els pobles de la Terra. Veuen en la vindicació nacionalista una expressió d'odi a l'altre, de xenofòbia, i el

“L'error dels cosmopolites consisteix a contraposar dialècticament obertura i arrelament. L'arrelament i l'estima per la pròpia terra i tradició no han de significar, necessàriament, l'odi i el rebuig de l'altre”

SALVADOR ANTON

defineixen com el brou de cultiu del terrorisme i la desestabilització geopolítica.

L'ERROR DELS COSMOPOLITES CONSISTEIX a contraposar dialècticament obertura i arrelament. L'arrelament i l'estima per la pròpia terra i tradició no han de significar, necessàriament, l'odi i el rebuig de l'altre, tampoc el desinterès per les altres formes de vida i de cultura. Cal reconèixer que, a voltes, el nacionalisme és molt reactiu i es nodreix, espasmòdicament, per oposició al més fort, però hi ha un amor cap al que és propi que, a la vegada, es tradueix en una forma benvolença envers tots i tothom. Només quan la pròpia cultura és ignorada i aixafada es genera un sentiment reactiu de rebuig i d'hostilitat cap a la identitat més gran.

L'ARRELAMENT, A MÉS A MÉS, ÉS L'ÚNICA manera de conèixer amb profunditat una terra i una tradició. El cosmopolitisme postmodern no és altra cosa que una frívola expressió de modernitat, però, a la vegada, és una traïció dels veritaders ideals d'Immanuel Kant. L'home desarrelat no és de cap lloc i, per tant, no està disposat a donar els seus recursos, el seu talent i la seva força per fer créixer cap identitat més gran que ell. El cosmopolitisme és, molt sovint, una forma d'excusa.

TAL VEGADA, UNA VIA DE SOLUCIÓ ES POT trobar en la bella i afortunada expressió forjada per Ulrich Beck: el *cosmopolitisme arrelat*. Contra el cosmopolitisme buit, es fa necessari defensar un cosmopolitisme que reconeix el valor i la riquesa de cada identitat, però sense dissoldre-les en un Tot sincerètic. La riquesa del món consisteix en la pluralitat de formes de vida i de cultura que s'hi manifesta. És pertinent transcendir el concepte d'identitat pètria i veure la porositat inherent a tota identitat. Contra el nacionalisme provincià i excloent que aixeca murs i genera conflictes, cal descobrir el que subterràniament uneix tots els pobles i identitats, més enllà dels seus colors i singularitats.

Nepotisme familista

Teresa Pàmies

Esriptora

L'article de la sociòloga Eulàlia Solé en aquesta pàgina de l'AVUI titulat *Un atur aclaparador*, desmunta la tesi d'alguns neoeconomistes sobre una “esperada reactivació del model familista

propri de l'Europa del sud, que enllaça economia i parentiu i és un para-xocs anticrisi”. Utilitzant dades de la Catalunya de l'any 2006 (en què l'economia productiva va anar reculant enfront dels serveis i que en aquest sector el 57% dels llocs de treball corresponien a personal no qualificat), Solé ho posa en dubte perquè el nostre país, en comparació amb la crisi espanyola i alhora mundial, “ha anat rodolant des de

treballs precaris, inestables, temporals a un atur que ens comença a aclaparar”. El que faci la família (del model que sigui) en aquest capítol serà tan ineficaç i fútil com les mesures intervencionistes de l'Estat. Més no pels mateixos motius, car el factor humà actua no com a para-xocs anticrisi sinó com a estímul transgressor de situacions humiliants com les que imposa un capitalisme desgavellat, disgre-

gador de la família i a les acaballes. Tanmateix, les acaballes poden ser llargues i l'intent de servir-se de la família, encara que sigui els uns contra els altres, per respondre a una estratègia impossible fa encara més interessant i necessari l'article d'Eulàlia Solé. I aquesta seria la manera més inútil de resoldre això que en diuen “crisi global” i “crisi de la família”. En realitat, aquest model familista és nepotista. És

l'as que s'han tret de la mà-niga els que, en nom de la família, l'intenten convertir en para-xocs del progrés i de la solució possible a allò que, com diu amb encert Solé, “ens té aclaparats”. En un moment de confusió com el que vivim, potser caldria aclarir què cal entendre per model familista. Alguns pretenen culpar la família de tots els problemes que ens aclaparen exigint-li el que no reclamen als veritables responsables.

EN DIRECTE

Placebos i medicina ortodoxa

David Bueno

Professor i investigador de genètica de la UB

La ciència segueix uns procediments molt estrictes per validar els resultats, entre els quals comparar les dades obtingudes amb la intervenció d'allò que s'assaja i sense, per delimitar-ne l'efecte real. En recerca farmacològica s'empren placebos, falsos medicaments fets amb productes inerts que, per donar per bo l'assaig, no han de produir efectes significatius. Fa un parell de setmanes es va fer públic un estudi segons el qual “l'acupuntura funciona”. Ara bé, la majoria de pacients amb cefalea als quals es van inserir les agulles de forma incorrecta —el placebo— es van sentir tan alleujats com aquells a qui s'havien aplicat correctament, fet que suggereix que l'efecte més important és probablement psicològic, no pas directament somàtic. Actualment hi ha diverses medicines alternatives regulades per llei, però per demostrar els seus efectes reals els professionals haurien d'aplicar correctament el mètode científic. Potser, en fer-ho, es veuria que molts dels suposats efectes terapèutics només són reforços psicològics, altrament importants en qualsevol tractament. Això fa que em preguntis per què en la medicina ortodoxa el reforç psicològic és aparentment menor. No és una pregunta banal, perquè tant l'efectivitat real dels mètodes i productes utilitzats sobre les causes físiques de les dolences com el convenciment de la persona són importants per a la seva recuperació. ¿És potser qüestió del tracte comprensu amb el pacient, més elaborat en les medicines alternatives que en l'ortodoxa, o és l'exotisme de la teràpia, que apel·la a la fe en la curació?